

Sociale en Economische Gevolgen van de Budgettaire Ramp.

Belgische politici lijken de ernst van de budgettaire ramp nog steeds niet te snappen. Di Rupo blijft zich verzetten tegen besparingen onder het devies dat hij de "[huidige generatie niet wil opofferen voor die van onze kinderen](#)". Nog altijd betwisten socialisten structurele oplossingen voor de Waalse inefficiëntie, de graaicultuur in de intercommunales, de wijdverspreide corruptie en voor het veel te luxueus "sociaal" hangnet. Di Rupo's commentaar klonk dan ook als een oorlogsverklaring in de oren van de jongere generatie.

Maar ook Luc Coene van de Nationale Bank lacht de budgettaire problemen nog weg met het populisme dat een land niet failliet kan gaan omdat het altijd belastingen kan heffen. Zelfs de ernstige Marianne Thijssen (CD&V) onderschat de hoogdringendheid voor de budgettaire sanering. In een radio-interview noemde zij de besparingseisen van de CD&V en VLD- jongeren dan wel terecht, maar vond ze momenteel niet opportuun.

Fiscale draagkracht overschreden

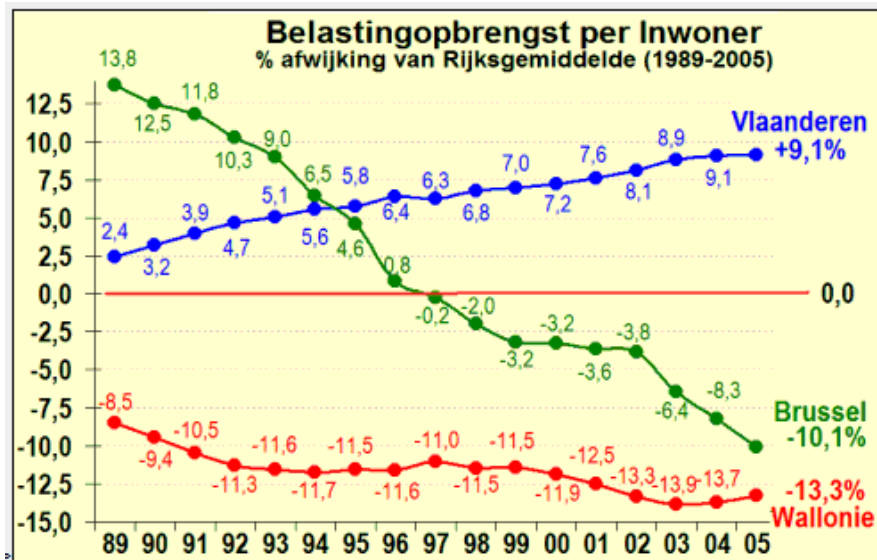
Verantwoordelijke beleidslui zouden beter moeten weten. Met name [dat Staten wel degelijk kunnen falen](#) en dat we verkwestingen beter vandaag nog stoppen dan morgen. Welke kromme redeneringen [Keynesiaanse](#) professoren daarover ook mogen verzinnen.

Feit is dat het Belgisch overheidsbeslag [volgens de laatste OESO raming nu al 53,9% bedraagt en volgend jaar 55,2%](#). Vanaf 2012 komt de vergrijzing de budgettaire nood nog aandikken met 6 à 8%, terwijl ons overheidsbeslag de limieten van de fiscale draagkracht nu al heeft overschreden.

Een overheidsbeslag van 55% op de vrucht van ons aller arbeid betekent niet alleen maar een moreel onrecht. Van groter economisch belang is dat bij zo'n hoge belastingsdruk, belastingsverhogingen als gevolg van de [Laffer-effecten](#) steevast leiden tot *lagere belastingsontvangsten*, met als gevolg dat de staat en dus de pensioenen, gezondheidszorg en ambtenarenweden zeer binnenkort onfinancierbaar worden. Immers sedert we onze monetaire politiek aan de ECB hebben toevertrouwd, kan onze overheid ook niet meer zelf het nodige geld bijendrukken, terwijl nieuwe staatsleningen de krapte op onze geldmarkt nog zouden aanscherpen en onze staatsschuld stilaan in de vuurlijn brengen voor een lagere rating. Dat alles met al de gekende risico's van dien op stijgende rentelasten en een nieuwe rentesnieuwbal. De economen Laffer en Armey hebben jaren geleden al voor die fiscale val gewaarschuwd.

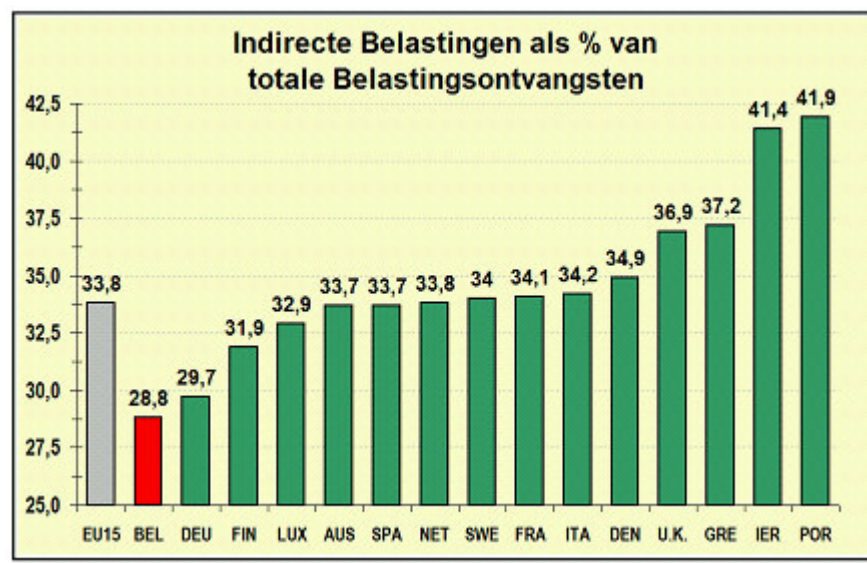
Laffereffecten

Het Belgisch fiscaal stelsel is gekenmerkt door een zeer progressieve belastingsschaal en een laag aandeel consumptiebelastingen. [België haalt slechts 28,8%](#) van zijn belastingsopbrengsten uit consumptie. Dit is kleinste aandeel van Europa en maakt ons belastingstelsel niet alleen tot het minst milieuvriendelijke maar vooral ook tot het meest demotiverende. Door de nefaste combinatie van het zwaar overheidsbeslag van 55% en de zeer demotiverende belastingsstructuur zijn onze marginale aanslagvoeten arbeidsontradend zwaar geworden. Zeker in Vlaanderen, waar de gemiddelde belastingopbrengst per inwoner nog 9,1% boven het rijksgemiddelde ligt. Zelfs modale tweeverdieners zitten al vlug aan het arbeidsontradend marginaal tarief waarbij de netto opbrengst van elke extra inzet negatief wordt. A fortiori als men alle arbeidskosten meerekent en de talloze degressieve sociale tegemoetkomingen zoals we die kennen in de kinderopvang, bij studiebeurzen, sociale woningen, sociale leningen, renovatiepremies enz.

Bron: Yves Leterme: Socio-Economische Balans van Vlaanderen 2007

Zo'n sociaal model met negatieve incentives kan maar korte tijd overeind blijven. Al snel krijgen veelverdieners de absurditeit van het systeem in de gaten en na verloop van tijd ontdekt zelfs Jan Modaal de vele financiële nadelen die vasthangen aan zijn productieve inzet. Wanneer ook de meest plichtsgetrouwe gezinnen zich realiseren dat twee banen in één gezin nauwelijks loont, of dat zij zich geen dubbele loopbaan meer kunnen veroorloven gaan ook zij hun productieve terugschroeven. Begin der jaren 90 heeft de “sociale modelstaat” Zweden dit scenario al eens meegemaakt. In korte tijd is hun economie toen ingestort, en zijn ze teruggevallen van de vierde welvarendste natie ter wereld tot rang 17 met alle sociale gevolgen van dien.

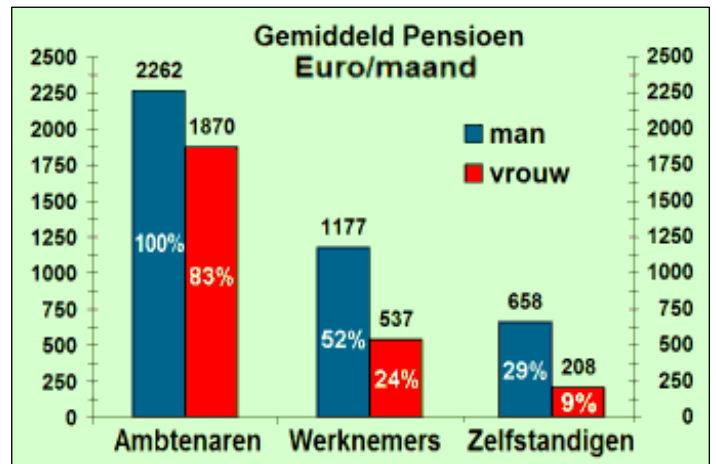

Bron: Europese Commissie

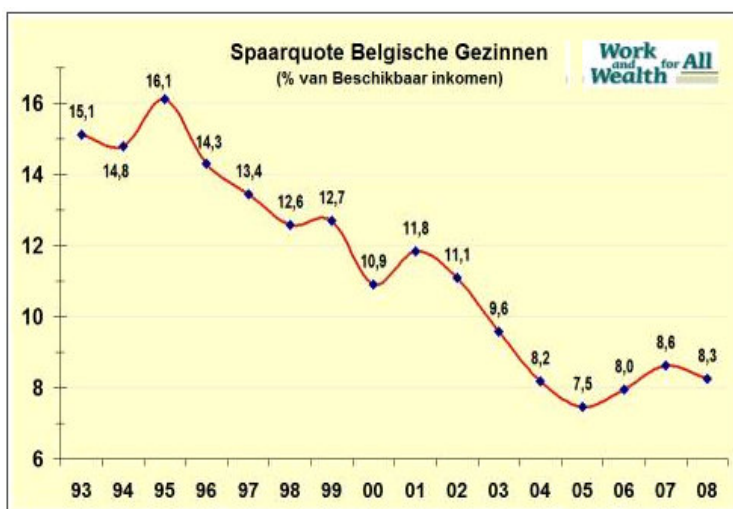
Onwerkzame Verschuivingen

Ook verschuivingen van de belastingsdruk binnen de directe belastingen zoals syndicaten die eisen halen bij een overheidsbeslag van meer dan 50% niets meer uit. Het maakt voor de productieve burger (loontrekkende zowel als zelfstandige) niet uit of hij belasting betaalt op zijn bruto beroepsinkomen dan wel op het netto spaarsaldo dat hij daarvan overhoudt. Integendeel; huur- en spaarbelastingen maken de werkloosheidsval alleen maar dieper omdat ze specifiek de marginale fractie van het inkomen treffen: de fractie die overblijft nadat al de gezinslasten zijn betaald. Zo lang de globale directe belastingsdruk niet daalt zijn de stimulansen niet hersteld.

Gezinnen ervaren belastingen op vermogen dat al de loodzware Belgische loon- of winstbelasting heeft ondergaan en door jarenlange inflatie is aangevreten trouwens ook als een hoogst onrechtvaardige dubbelbelasting. Die is vooral pijnlijk voor modale werknemers en zelfstandigen, voor wie vermogensinkomsten een onmisbaar supplement zijn ter aanvulling van hun veel te klein pensioen. De combinatie van verplichte solidaire bijdrage tot ons sociaal stelsel en afroaming van spaarinkomsten met onze zeer ongelijke rechten op uitkeringen schept een pervers pensioenstelsel dat straks België's hardwerkende middenklasse van werknemers en zelfstandigen in de armoede dreigt te storten.

(Data: zie pensioenkadaster)

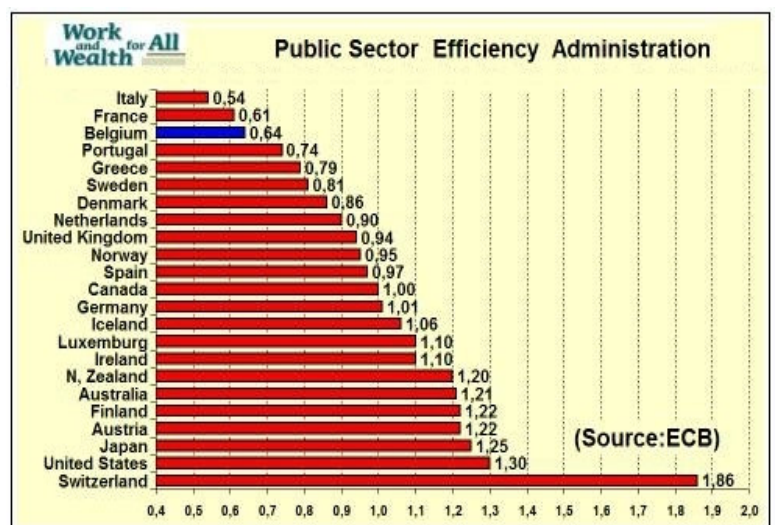

Vermogensbelastingen dreigen bovendien het precare evenwicht op de huur- en kapitaalmarkten te verstoren. Nu al kampen we met een chronische krapte op de markt van huurwoningen terwijl de jarenlange negatieve reële rente de spaarzin al dusdanig heeft aangetast dat binnenlandse financiering van onze bedrijven in het gedrang komt. De structurele uitverkoop aan buitenlandse groepen van Belgische sterbedrijven (QuickStep, Alpro...) en zelfs strategische sectoren (Electrabel, Fortis...) is daarvan het meest alarmerende symptoom. Maar ook het feit dat 56% van onze staatsobligaties nu al in buitenlandse handen zijn is allerminst geruststellend.

Ontvetten, Saneren, en Dereguleren.

Er blijft maar één structurele oplossing voor onze hopeloze budgettaire situatie: de staat radicaal ontvetten en zo snel mogelijk van ballast ontdoen. Net zoals een bedrijf in moeilijkheden zijn verlieslatende afdelingen vroeg of laat moet sluiten of afstoten, zal ook onze hooginefficiënte NV België zijn overbodige structuren moeten ontmantelen.

De efficiëntie van de Belgische publieke sector is de derde laagste van de OESO. Zwitserland is in alle opzichten vergelijkbaar is met België; zowel naar grootte, bevolkingsaantal, verscheidenheid van de bevolking en de graad van ontwikkeling.

Niettegenstaande die grote gelijkenis is de Zwitserse publieke sector drie maal zo efficiënt, en slagen Zwitserse overheden erin een hoogperformant sociaal stelsel in stand te houden met één derde van de werkingskosten en veel minder ambtenaren. Zwitserland dankt zijn hoge efficiëntie vooral aan zijn eenvoudige bestuursstructuur en de consequente decentralisatie van quasi alle bevoegdheden in de kantons.

Wil ook Vlaanderen zijn welvaartstaat betaalbaar houden en duurzaam in stand houden dan zullen ook wij de werkingskosten moeten drukken, onze bestuursstructuren stroomlijnen, overbodige bestuursniveau's ontmantelen en vooral ook alle publieke "diensten" die meer kosten dan de toegevoegde waarde die ze genereren moeten afschaffen of grondig saneren .

In de omschakeling op "survival mode" kunnen we geen taboes meer uit de weg gaan en zullen we het onontbeerlijke van misbare moeten scheiden. Hebben we in het overvolle medialandschap echt nog geldverslindende staatsradio en staats-TV nodig? Of een driedubbele Vlaamse, Waalse en Belgische vertegenwoordiging in het buitenland? Is die 19e eeuwse ijzerweg met een reële kilometerkost van een Bentley nog wel een vervoermiddel van onze tijd? Zijn ziekenfondsen en syndicaten niet veel te dure en door de technologie totaal achterhaalde doorgeefluiken voor ziekte- en werkeloosheids- uitkeringen?

Maar ook de strijd tegen corruptie, normvervaging, sociale misbruiken en willekeurige subsidies kan nog miljarden besparingen opleveren. Er is geen tijd meer voor geklungel in de marge, en al evenmin om de overbodige paperassen te digitaliseren. We moeten de bureaucratie en publieke betutteling niet efficiënter maken, maar integendeel structureel uitroeien. We moeten dereguleren en privatiseren zo niet gaan we Zimbabwe achterna.

Vlaamse Betuttelingsdrang Afbouwen

Ook het Vlaams niveau kan niet ontsnappen aan de noodzakelijke deregulering. De recente wildgroei van het ambtenarenbestand en de overtollige bureaucratie situeert zich immers vooral bij gemeenten en gewesten. Het "Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen" is zo'n frappant voorbeeld van bureaucratische inmenging die Vlaanderen veel meer schade heeft berokkend dan voordeel.

De gigantische werkingskost van die mega administratie betekent niet alleen een zware belasting voor de gemeentelijke budgetten. De centrale planning en veel te restrictieve zonerings heeft vooral een artificieel tekort aan bouw- en industriegrond georchestreerd met als gevolg dat de Vlaamse bouwgrond nu al driemaal zo duur is als de Waalse.

Gemiddelde Bouwgrondprijzen in België (€/m²)

W.Vlaanderen	143,05	Luik	39,69
O.Vlaanderen	147,89	Henegouwen	42,45
Antwerpen	148,40	Namen	41,17
Limburg	111,59	Luxemburg	31,98
Vlaams Brabant	174,38	Waals Brabant	78,22
Vlaanderen	145,06	Wallonië	46,70

[Bron: Trends](#)

Vlaanderen kan morgen op eigen initiatief dit kunstmatig bouwgrondtekort ongedaan maken, bouwgrond weer betaalbaar maken en meteen de bouwsector de "boost" geven die zo dringend nodig is. Jonge gezinnen nu nog opzadelen met veel te hoge bouwgrondprijzen bovenop de quasi onaflosbare staatschuld van 100% van het BBP en ongedekte pensioenverplichtingen van zo'n 300% betekent een ondraagbare aanslag op hun budget. Deze generatie jongeren moet nu al opdraaien voor het gros van de vergrijzing. Ze zal elk beetje hulp daarbij hard nodig hebben. Willen Vlamingen hun productieve generatie alsnog in het land houden dan zal Vlaanderen zijn dure betuttelingsdrang en zijn contraproductieve bureaucratie moeten afbouwen . Als politici niet bereid zijn die sanering ordentelijk te organiseren, zal geldgebrek hen uiteindelijk daartoe dwingen, mogelijks in de grootst denkbare chaos.

Paul Vreymans

<http://workforall.net>